

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Datum
2024-08-30

Diarienummer
Ä 2024-1197

Remissvar – En hållbar bioekonomistrategi (LI 2024/01199)

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Det gör myndigheten genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, stärkt omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet. Myndigheten arbetar inom tre politikområden - den regionala utvecklingspolitiken, landsbygdspolitiken och näringspolitiken - som är ömsesidigt förstärkande.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter. Remissvaret fokuserar på betänkande SOU 2023:84.

Sammanfattning

Tillväxtverket har fokuserat sitt remissvar på förslag som inkluderar eller på annat sätt påverkar Tillväxtverket direkt samt förslag som påverkar ett eller flera av de tre politikområden som Tillväxtverket verkar inom.

De förslag i betänkandet som inkluderar eller påverkar Tillväxtverket avstyrker myndigheten i tre fall. När det gäller det fjärde förslaget – inkludering av bioekonomi i uppdraget som sektorsansvarig beredskapsmyndighet – hänvisar myndigheten till betänkandet *En ny beredskapssektor för ökad försörjningsberedskap, SOU 2024:19* och myndighetens remissvar på betänkandet.

I utredningen finns flera förslag som innebär förändring i regeringens styrning av det regionala utvecklingsarbetet. Tillväxtverket avstyrker förslaget om ändring av förordningen om regionalt tillväxtarbete samt förslaget om att kräva särskild redovisning av det regionala arbetet kopplat till bioekonomi. Myndigheten menar att sådana styr signaler redan föreligger.

Tillväxtverket avstyrker också förslaget om samordning mellan olika nationella strategier kopplat till bioekonomi, då Tillväxtverket saknar en tydlighet i utredningens förslag om hur en sådan samordning skulle kunna ske.

Regional samordning inom bioekonomi

Utredningen föreslår att Tillväxtverket ges i uppdrag att samordna och främja samverkan mellan aktörer inom bioekonomin på regional nivå, för kunskapsspridning om bioekonomins möjligheter att bidra till regional utveckling.

Tillväxtverket avstyrker förslaget.

Regional samverkan inom bioekonomiområdet sker idag i olika konstellationer, några exempel inom bioekonomin är Biofuel Region och Bioimpact. Inom den regionala utvecklingspolitiken är det regionerna som ansvarar för samverkan inom olika områden på den regionala nivån, inte Tillväxtverket.

Redovisa bidrag till målet för bioekonomistrategin

Utredningen föreslår att relevanta statliga myndigheter ges i uppdrag att redovisa hur de har bidragit till det övergripande målet för bioekonomistrategin, bland annat Tillväxtverket.

Tillväxtverket avstyrker förslaget.

Insatser och aktiviteter som ligger inom det mer övergripande området Hållbar grön omställning redovisas redan i myndighetens årsredovisning.

Ansvar för utveckling av indikatorer

I tabell 9.3 i betänkandet lyfter utredningen fram Tillväxtverket som ansvarig för utveckling av indikatorer som kan användas för att mäta utfall kopplat till strategins fokusområden. Följande två indikatorer ges som exempel:

- i. Andel bioekonomiföretag som utvecklat nya varor/tjänster
- ii. Andel bioekonomiföretag som samarbetar – med a) andra företag, b) lärosäten

Tillväxtverket avstyrker förslaget.

Tillväxtanalys föreslås i betänkandet få ansvar för uppföljning och utvärdering av bioekonomistrategin. Ansvar för utveckling och mätning av indikatorer bör således inkluderas i detta ansvar.

Tillväxtverket välkomnar dock utredningens ambition att utveckla indikatorer avseende företagande inom området bioekonomi. Sådana indikatorer saknas i dagsläget.

Ansvar för sektorsansvariga beredskapsmyndigheter

Utredningen föreslår att sektorsansvariga beredskapsmyndigheter ges i uppdrag att analysera hur offentlig upphandling av biobaserade lösningar kan bidra till att stärka totalförsvaret och Sveriges beredskap för framtida samhällsstörningar.

Tillväxtverket kan i det här läget inte ta ställning till förslaget.

Tillväxtverket vill göra regeringen uppmärksam på det förslag avseende Tillväxtverket som presenterats i betänkandet *En ny beredskapssektor för ökad försörjningsberedskap, SOU 2024:19*. I betänkandet föreslås Tillväxtverket som sektorsansvarig beredskapsmyndighet för industri och handel. Ett förslag som Tillväxtverket tillstyrker. Tillväxtverket bedömer dock att den föreslagna beredskapssektorn behöver

definieras med tydliga avgränsningar för vad som avses med industri, bygg respektive handel i ett fortsatt utredningsarbete. Innan en definition finns på plats kan Tillväxtverket inte ta ställning till förslaget i föreliggande betänkande.

Komplettera förordning om regionalt tillväxtarbete

Utredningen föreslår att förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete ska kompletteras med att bioekonomistategin ska beaktas när de regionala utvecklingsstrategierna uppdateras.

Tillväxtverket avstyrker förslaget.

Ovan nämnda förordning innehåller idag en skrivning om att relevanta mål, strategier, planer och program av betydelse för det regionala utvecklingsarbetet ska beaktas när den regionala utvecklingsstrategin tas fram. Inga särskilda strategier nämns utöver den nationella strategin för en hållbar regional utveckling i hela landet 2021-2030. I denna strategi är bioekonomi en central del inom ett av fyra strategiska områden. Tillväxtverket menar att det således redan föreligger en styrsignal från uppdragsgivaren till regionerna avseende bioekonomins betydelse för regional utveckling.

Förtydligande av villkorsbeslut

Utredningen föreslår att det av villkorsbesluten, ska framgå att även bioekonomiresultat bör följas upp och redovisas, för att bioekonomi ska bli en naturlig del i de regionala utvecklingsstrategierna.

Tillväxtverket avstyrker förslaget.

Regeringen har ersatt villkorsbesluten med förordning (2024:99) om resultatredovisning av det regionala utvecklingsarbetet. § 8.1 c i förordningen anger att redovisningen ska innehålla uppgifter om hur genomförda och finansierade insatser inom innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande har bidragit till resultaten under det redovisade året. Betänkandet har själv pekat på att bioekonomi ingår i detta strategiska område. Det är således möjligt för en region att redovisa insatser kopplat till bioekonomi till regeringen, i den mån sådana insatser är prioriterade i länets regionala utvecklingsarbete. Den regionala utvecklingspolitikens territoriella utgångspunkt, innebär en variation över landet avseende vilka insatser som görs. En alltför specificerad lista över vad som ska redovisas inom respektive område som anges i §8 i förordningen kan medföra en begränsning i regionernas rätt att variera insatser med de förutsättningar som territoriet medger.

Samverkan mellan nationella strategier

Utredningen föreslår att regeringen etablerar en formaliserad samverkan mellan nationella strategier som berör bioekonomin.

Tillväxtverket kan inte ta ställning till förslaget.

Tillväxtverket uppfattar att syftet bakom förslaget är relevant och eftersträvansvärt. En specialiserad statlig förvaltning medför sektorisering och behov av samordning och synkronisering mellan sektorer uppstår således. Den formaliserade samverkan som utredningen nämner är emellertid inte närmare konkretiserad. Vad den formaliserade samverkan således skulle innebära för Tillväxtverket som sektorsansvarig myndighet för den regionala utvecklingspolitiken samt som ansvarig för samordning kopplat till

den nationella livsmedelsstrategin är därmed oklart och kräver vidare utredning innan implementering.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Elisabeth Backteman. Carolina Schönbeck har varit föredragande. I beredningen av remissen har avdelningschef Lars Wikström och enhetschef Karolina Windell deltagit.

Elisabeth Backteman

Carolina Schönbeck